

รายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

ชื่อโครงการฝึกอบรม : ประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีด้วยนวัตกรรมและดิจิทัล เพื่อพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์อย่างครบวงจร

วันที่เข้ารับการฝึกอบรม : วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สถานที่ : ห้องประชุม ๔๐๒ (ศูนย์เรียนรู้) ชั้น ๔ ศูนย์ราชการจังหวัดปราจีนบุรี

ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม : นายไพบุลย์ จันทอุทัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี

ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม :

รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร ส่งเสริมการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจของเกษตรกรทางเลือก โดยมุ่งเน้นในการพัฒนากระบวนการแปรรูป การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดหลักของพื้นที่ ๔ ภาค ได้แก่ ปราจีนบุรี เชียงราย สกลนคร และสุราษฎร์ธานี

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปลูกสมุนไพร ๔๘,๒๗๗ ไร่ กลุ่มภาคตะวันออก ๒ นับเป็นพื้นที่สำคัญที่มีการปลูกและผลิตสมุนไพร โดยมีแหล่งปลูกและแปรรูปที่สำคัญ คือ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดสระแก้ว โดยมีพืชสมุนไพรที่สำคัญประกอบด้วย บัวบก หญ้าปักกิ่ง หญ้าหนวดแมว เพชรสังฆาต เสลดพังพอน ชุมเห็ดเทศ ขมิ้นชัน ใบชะพลู ทองพันชั่ง ฟ้าทลายโจร ไพล กระจวาน ฯลฯ

ในด้านการแปรรูปส่วนใหญ่เกษตรกรจะดำเนินการแปรรูปขั้นพื้นฐานด้วยการตากแห้งและอบแห้ง เมื่อเก็บสมุนไพรจากแปลงแล้วต้องนำไปทำความสะอาดและคัดสิ่งปนเปื้อนออกนำไปหั่นแล้วตากให้แห้ง ประมาณ ๘๐% แล้วนำไปเข้าสู่ตู้อบด้วยอุณหภูมิ ๖๐ องศาเซลเซียส อีกครั้ง เป็นเวลา ๒ ชั่วโมง ก่อนบรรจุถุงขาย

ด้านผลผลิตการเกษตรอื่น ๆ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ ยังมีผลผลิตพืชเกษตรที่สำคัญ เช่น ไม้ผล เงาะ ทุเรียน ลองกอง มังคุด ลำไย และมะม่วง ซึ่งผลผลิตดังกล่าวมีศักยภาพในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้หลากหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบอาหารเพื่อสุขภาพ อาหารเสริม และผลิตภัณฑ์เสริมความงามอื่น ๆ ซึ่งสามารถพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งในยุคปัจจุบันเน้นบริโภคและใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและความงามกันมากขึ้น ซึ่งผลิตภัณฑ์กลุ่มดังกล่าวมีมูลค่าตลาดเพิ่มสูงมากขึ้นทุกปี

สอดคล้องตาม วิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนวัตกรรมอุตสาหกรรมและอัญมณีก้าวหน้า แหล่งผลิตอาหาร สินค้าเกษตร และผลไม้คุณภาพปลอดภัย เมืองสมุนไพรแห่งเอเชีย การค้าชายแดนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน” และประเด็นการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรและผลไม้คุณภาพปลอดภัย และสมุนไพรอย่างครบวงจร

ดังนั้น การวิจัยพัฒนาการแปรรูปสมุนไพรและผลผลิตเกษตรให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นด้านนวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงาม จากทรัพยากรและผลผลิตของพื้นที่ ซึ่งสามารถพัฒนาเข้าสู่ช่องทางการตลาดของบริการเพื่อสุขภาพและธุรกิจบริการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องได้ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์สู่ตลาดในประเทศเพื่อนบ้านหรือกลุ่มประเทศ CLMV เพื่อรองรับกลุ่มผู้บริโภคทั้งผู้สูงอายุและคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจในเรื่องสุขภาพและความงาม รวมถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีความสนใจสินค้าเพื่อสุขภาพและความงาม และนักท่องเที่ยวในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีมากขึ้น และเป็นกลุ่มที่ใช้เวลาเพื่อการเข้ามาพักผ่อนหรือท่องเที่ยวเป็นเวลานาน มีการใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนด้วยบริการต่าง ๆ เป็นมูลค่าสูง มีความยินดีที่จะจ่ายเพื่อการบริโภค ใช้สินค้าและบริการเพื่อสุขภาพที่มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) และศูนย์ประสานงาน วท. ประจำปีภาค ภาคตะวันออก (ศชภ.๔) จึงเล็งเห็นว่า การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการแปรรูปผลผลิตสมุนไพรให้มีมาตรฐานอย่างครบวงจร การนำผลงานวิจัยมาต่อยอดเพื่อพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงาม ด้วยกระบวนการสกัดสาระสำคัญต่าง ๆ จากผลผลิตด้านการเกษตร พืชสมุนไพร ทรัพยากร หรือวัตถุดิบอื่น ๆ ของท้องถิ่น เช่น บัวบก หล้าปักกิ่งหวาน เพชรสังฆาต เสลดพังพอน ขมิ้นชัน ใบชะพลู ฟ้าทลายใจร ไพล กระวาน แล้วนำมาศึกษาการออกฤทธิ์ ความปลอดภัย และพัฒนาสูตรการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและความงาม เช่น กลุ่มอาหารเสริม ผลิตภัณฑ์สปาและความงาม ผลิตภัณฑ์ด้านโรคและฟื้นฟูสุขภาพ หรือผลิตภัณฑ์ชะลอวัย หรือการพัฒนาเป็นวัตถุดิบหรือสาระสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ฯ พร้อมยกระดับมาตรฐานการผลิตเพื่อสร้างความปลอดภัยและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค จะสามารถช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของท้องถิ่น และสร้างความเชื่อมโยงกับธุรกิจบริการสุขภาพ หรือบริการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบสามารถส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของชุมชนและท้องถิ่นให้เกิดการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีในการแปรรูปสมุนไพรหรือผลผลิตการเกษตร และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (หรือผลิตภัณฑ์นวัตกรรม) ของท้องถิ่น เพื่อตอบสนองตลาดในกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการบริโภค การใช้สินค้าและบริการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุขภาพหรือเพื่อความงาม

๒. ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการต้นแบบในการยกระดับมาตรฐานการผลิต พัฒนาเครือข่ายการแปรรูปผลิตภัณฑ์กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ และสร้างเครือข่ายระหว่างภาคธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง

๓. ส่งเสริมการพัฒนาไปสู่การเป็นเมืองสมุนไพรและการฟื้นฟูสุขภาพ รองรับการค้าเคลื่อนอุตสาหกรรมอาหารและบริการเพื่อสุขภาพ ในพื้นที่ภาคตะวันออก สนับสนุนการค้าเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของชุมชนและท้องถิ่นให้มีความมั่นคง และยั่งยืน